

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КЊИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издавателъ Любомиръ П. Непадовићъ.

Овай листъ излази Вторникомъ и Петкомъ. Цена му је годишња безъ завитка 14. цв. а полгод. 7 цв. — са завиткомъ по' цв. на по' год скупља. Ко жели у Београд да му се пошире књига не у дућани или у канцеларју по' цв. на пола год.

ПОСЛЕДНЯ ПЕСМА.

Поноћи прође мени се недрема,
Душа моя у сну мира нема;
Све је за ме било па већи прошло,
Све у пропасть очло.
Мисао людска кад је узвишена,
Найвећма је онда уништена,
Ербо види нишавило свое,
Од њега различне боје.
Живот је овде, то је само сенјка,
Коя даљ и даљ све бега,
Съ другога света коју свећа краси,
Док је се неугаси.
Радост, то је образъ онога светца,
Съ којим је само задовољи с' деца;
По када она само дође,
Тек да време прође.
Слава, и то много траже люди,
За њома многи безъ неволје блуди,
А она је измишљена шара
Што найвећма вара.

Новац — то је робство пожељно,
Само людма судбома наменено —
То је само један метал жутый
Кога цене люди.

Та и любав, ништа друго ніе,
Нег тренутак је гдје нам сунце грје.
Све је ништа, све је магла пуста,
Па и женска уста.

Желя овога чуднога нашега света,
Коя живот уживати смета,
То је што насе кроз јавља живот води
Да себи угоди.

Жалост, бједе, несреће и туге,
Болест, бриге, колере и куге,
То су гости што се када када сврате,
Да вам живот скрате.

О човече, я ти судбу видим,
Бути само, негорди се ни с чим.
Нерадуй се животу ни новцу
Ни пуноме лонцу.

У веселю и при вина чаши,
Буд је умерен и ништа с' небаша.
Мисди свагда да си гость на земљи,
Па с' онда весели.

Ако любишъ, и ако си веранъ,
Немой рећи с' тиме да си срећанъ,
Два минута выше ти нетреба,
Па да паднешъ с' неба.
Нити што фали нити што годъ куди,
Одушељенъ ни зашто небуди —
У свему је ништа сакривено,
И нимъ разорено.

Црвъ у прау, и царъ на престолу:
За једнаку створени су ролу:
„Да постану, трају и престану“ —
Ништа да остану.

Ил' живо несрећни човече,
Сто година или једно вече;
Када погледашъ твоје стане бедно
Башъ ти је све једно.
Зато сбогомъ је ћу да почивамъ,
И безпосленъ само да унивамъ,
Да приочекамъ јошт да кој данакъ
Тай превѣчни савакъ.

ПУТНИЧКА ПИСМА

(Продужено.)

Тако смо брзо ишли, да смо се свакиј поредъ све зиме и снега, морали озноили; зато смо брзо морали ићи, што су се наше вође бояле, да се сметови снега, кои су више насе, съ брега неотисну, и да пасъ са собомъ неодвку у безданъ. Морали смо узправо уз брдо ићи, ербо вође знаду, када се попречке брдомъ иде, да се често отисне сва она пртина, и ко се на њој стрефи, за тога нема спасења, ербо доле нема се гдје зауставити. После два сата таквога хода, вођа предъ нама узвикне веселимъ гласомъ, мы погледамо и видимо предъ нама на брегу један велики дрвенъ крстъ, кој је означавао връ брега Фурке, и границу између Кантоне Ури и Валиса, и гдје је висина брега прешла 7800 стопа, и гдје као што нама вође кажу редко када копни снегъ. Ту станемо мало да се одморимо, али онай лепый изгледъ коме смо се надали, био је облакомъ и снегомъ осућенъ, еръ писмо ни десетъ корака могли предъ собомъ видити. — — —

Ни смо се могли дуго одмарати, еръ бояли смо се да онако угрејни неозбемо. — Одатле ишли смо даљ низъ брдо, и као што је са пењањемъ на брдо био све

већиј снегъ и зима, тако примѣчавала се са силазењемъ готово при свакомъ кораку блажа и сносна зима, и по- сле краткогъ хода, дошли смо већи били, гдје се земља одъ снега прошарала. — Зауставимо се и поседамо на влажну рудину, према једномъ врло високомъ водопаду, који је съ једногъ леденогъ брега опетъ доле у ледъ и снегъ падао, то је оно чуvenо место што по зову Ронеглочеръ, и сбогъ чега гомиле путника усуде се преко оних снежни Алиа. Ту може човекъ видити снегъ одъ више фарби. Ту самъ видио вѣчни снегъ и ледъ, ту је као неко брдо, сплазао се снегъ у долину и притискао корито реке Роне, коя изподъ тога снега тече, и коя управо одатле могло бы се рећи да извире. — — —

Као што настъ съ оне стране река Раиць узъ брдо водила, тако са ове друге стране река Рона низъ брдо показвала намъ је путь. — На дну једине мале долине беше једна гостилица, гдје се ми сви зауставимо, и у врућој соби почнемо се одгревати и сушити, докъ намъ се међу тимъ ручакъ спремао. Было настъ съ једнога, читава кућа је била съ пуна. Сваки је найпре наручјо шта је желје вести. Јела једнога ніје на изборъ било, јер је европашна гостилица; но ипакъ било је једно чудновато јело. Ко је једнога одъ настъ запитао пекара: шта има за јело — свакомъ између јошти два три јела споменуо је да има и говећи очио (Обфенден), и свакогъ који је наручјо то јело, питао га је колико воловски очио жели? једни кажу: мени шестъ, други десетъ, трећи јошти више, јербо сваки је у мислију колико очио толико је залога, и кадъ оде да намъ готови те говеће очи, почнемо мы рачунати колико је који наручјо и наћемо да бы му требало више одъ 60 волова заклати да подмири своје госте са очима. Ни смо дали ни једномъ да пита како ће то бити, пето чекали смо да видимо, найпосле мислили смо да смо дошли у неку волшебну гостилицу, или да у овомъ ладномъ предјелу живимъ воловима ваде очи па имъ опетъ израсту, као што се прича да је једанъ секо свинјама уши и репове па је. Но та загонетка одгонета се, кадъ домаћинъ је и донесе на танјиру пред једнога десетъ на масти пригани или неразмјећени ја, — „Ни самъ я то наручјо, то је за некогъ другогъ, я самъ наручјо десетъ воловски очио.“ рекне онай и одмакне танјир съ јами, коя су са својимъ околома прженымъ беланџетомъ изгледала управо као воловске очи. — Домаћинъ онда ту самъ каже да у томъ крају ја тако скотовљна, незове нико другчије него воловске очи. — Нама буде и то јело по вольи, и место говећији очио наручамо се поредъ гдје који јошти јела кокошини ја.

Пошто смо се два сата ту бавили, греали и одмарали, кренемо се даљ на путь, јошти, узъ горе брдо, и по горемъ снегу и ветру — па брегъ Гимзелъ, гдје смо научили преобћити, јер је тамо на томъ брегу пространа и добра гостилица — и опетъ безъ свакогъ затезања по-врвимо настъ 30. са овимъ дугачкимъ алпскимъ штановима, негледећи вишта што вамъ снегъ непрестано у очи сипа, вође су биле веселе, и певали су сви троица колико је грло доноси, а и мы смо по кадъ кадъ и то доста силома по гдје коју ћаку песмицу одпѣвали, кое су настъ у овимъ стенама на лепый Хайделбергъ и његове кнайпе опоменуле — ишли смо непрестано узъ брдо, и често разгртали смо снегъ и тражили и налазили румене алпiske руже. Ни смо се дуго узъ брдо пели па смо он-

да около брда попречке ишли, и то све по великомъ снегу, и туда је било најопаснији путь, јер је морали једно сто корака поредъ такве провале ићи, гдје кадъ бы се отишли не бы настъ могле ни мечке наћи, но срећомъ ипако могли сву ту провалу одъ облака видити. Тай одјекъ лежао је съ леве стране, и било је дубокъ чакъ до тако-названогъ мртвогъ езера, кадъ наступимо туда изнадъ тога езера, све се утиша, највећа озбиљност облада обично лакомисленымъ и небрежљивимъ ћачкимъ корачима, мы престанемо једанъ дуугогъ учити где треба да стане, и како да се држи, него је сваки ћутар па полако корачао, и найпре пробао, јели тврдо и стално место онде где стаје, съ десне стране надвила се на настъ једна висока стена, и по њој могло се судити каква опасност изподъ настъ зија на наше младе године. —

— Мртво езеро зове се зато што ништа неможе у њему да живи, а друго съ тога што има једнога мртвога тѣлеса у њему, јер је једнога кога мртва путника наћу они га баће у то мало езеро, у коме једнога година остане, и сбогъ зиме неможе да изтрuli, тако да после три, четири и више година сродница кадъ мртвача наћу, познаду га јошти — ту је било највећији връ Гимзла, и то је било највећији брегъ где самъ до сада био, та је висина износила преко 8400 стопа. Одатле окренемо на ниже, када је путь лепни и мало закопанъ био, мы смо задовољни били да смо нашли путь и да више неможемо затврати, тай је путь ишао на другу страну а не одъ када смо дошли. Мы смо ишли окомце низъ брдо, блато, киша, вода, снегъ, све се умешало на томъ путу, били смо мокри крозъ све альбине, на мокри мести газили смо до више колена воду помешану са југовимъ снегомъ. Приближимо се једной малой долини, и на једанъ путь заори се вesseo узилникъ: Меана! меана! — — Ни Колумбъ се ніје могао већма обрадовати, кадъ је по мору свое велико име, нови светъ — тражио; па кадъ га је нашао. — — Мы стрчимо брзо доле, наћемо гостилицу велику и у њојији више путника него што је настъ било. Како доћемо, по-деле настъ све по двојицу у собу, и пре свега, поскидали смо све наше мокре альбине, и добили смо сваки једанъ фланера кошуљу и панталоне, после морали смо леђи у креветъ, за тимъ доће предъ свакогъ по једна велика чаша врућегъ црногъ сладкогъ вина. После те чаше вина сваки се био угрејао. Све наше альбине однесу да суше. Тако смо лежали и једанъ другогъ изъ собе у собу довикивали до предъ вече; и текъ онда у врућимъ собама, смејали смо се једанъ другомъ како је који путемъ па-дао. Око седамъ сатији зову настъ на вечеру, и скупимо се сви у великомъ салону, где је асталь за 80. душа био постављање. Сви смо се зачудили, да у оваквој пустини, у оваквомъ леду и снегу, и на оваквомъ високомъ брегу, наћемо тако уредно и лепо намештене астали — посуђе било је своје сребро, и савъ намештaj био је у свомъ реду. Осимъ настъ ћака и осимъ они што је съ нама дошло, затекли смо јошти једно 20. путника, који су съ друге стране дошли, и који су одъ неколико дана чекали да престане снегъ и да се изведри, да гледе околне брегове, јербо кажу да је врло лепъ изгледъ одатле, и людји изъ гостинице обричу имъ све одъ сутра до сутра да ће се разведрить, и тако мокри остану по десетъ дана. Осимъ они што смо нашли, мы сви остали били смо у једнаке фланерске альбине обучени, и поредъ свега лепогъ крова и фаногъ фланера, изгледали смо опетъ као апсеници. Наше друштво увати долини крај астала, и по-

седамо сви једање до другога, или једање према другомъ — ћла се понесу, и свако је било изабрано, и свако је могло у најбољемъ берлинскомъ трактеру читавъ ручакъ зачинити. Асталь са врња до дна био је окићенъ, али не алпскимъ ружама, него бутелјама францускогъ вина, по средини пакъ шампани стаяли су у резерви. Укратко, све што је се могло у првој гостијници једне велике вароши наћи, тога је и ту било.

Наша је вечера дugo трајала. Прве бутелје попије се у разговору. Друге вачну се са громовитимъ ђакимъ певанјемъ; сви гости осимъ пањи отишли су већ да спавају, ми пакъ пратили смо поћи куџанјемъ чаша, и веселимъ ђакимъ песмама, и нико не је рекао да смо на врњ Гимзела, него да смо у каквог Кнайпи у Хайделбергу. Чакъ после поноћи разиђемо се, и идући у наше собе малоге смо путнике лармомъ избудили. Ми одма поспимо, а они поустају пејући и лутећи се.

Сутра данъ пошто смо доручковали, пооблачимо наше суве и очишћене аљине, и поћемо даље чудећи се тако лепомъ дочеку и тако маломъ и јевтиномъ рачуну, јербо за све осимъ вина, нје сваки више платио до по 5 франака (2. фор. сп.) — Брзо смо дошли на изворъ реке Аара, и после ишли смо све поредъ њега низъ брда. Путъ је на ниже приличанъ, а предѣли били су врло лепи, дивљи и ужасни. Рѣка Ааръ тако је падала съ камена на каменъ, да и сама река Раисъ неможе се у томе упоредити. За два за три сата доћемо у Хандекъ, где има само једна меаница, и где река Хандекъ съ једне висине на сусретъ реки Аару пада, и обадве у паданю сајујавају се; и своимъ дивљимъ шумомъ, срцу, кое већа чувства има, неку неописану страсту задају. Дуго смо седили ту, и више смо неке примиљивости нашли, него при гледању на ѡавоју ћуприју. Ту смо ручали са свимъ онако, као што алпски пастири ручају. Брао смо изашли изъ снјгова, и кадъ доћемо у питоме долине, где је све зелено било, где видимо њиве и засађене баште, где наћемо лишће и зелене шумице, будемо весели, и чинило намъ се да је ново пролеће дошло; јербо у долини било је то планинскога што смо желили. И тако лане у овој добијејо смо на острву Ригену, како се сунце два пута за једанъ данъ изъ мора рађа, а ове године дочекао је два пролећа.

Овде у Майнингену, у овој лепој варошици сада седимо и одмарамо се; но овде нездржава насъ толико уморъ, колико овы лепы предѣли. И одъ свију водопада што је сада видио најбољи ми се допада, овай што више ове варошице са висине стравитимъ својимъ шутанјемъ низъ камениј оцекъ у долину пада.

Сбогомъ, ово дугачко писмо свршавамъ овде да насеј, а сутра продужи ћемо даље наше путовање, знамъ да ћу ти опетъ писати, али одакле то незнамъ. Тымъ ћу ти радије писати, што ћу имати о чему, јерко кажу намъ овде, да текъ сада одавде наступићемо на најлепшије красоте и лепоте ове земље. Сбогомъ, и ако се гди у овомъ удаљномъ туђемъ свету загубимъ, онда ова писма нека те опомину на мене.

ПОСЛЕДЊИ ВРСТЕ.

Данашињи број Шумадинке излази последњи пут; и поредъ свега тога што је имао малого говорји, огра-

ничи ћу се само на то да се укратко оправствимъ са свима читатељима. Узоракъ престајања нетреба ни да спомињемъ. Но да бы тај узоракъ коначно предъ читатељима са себе скинуо, обичаји се безъ икајве вайде у свакој доби быти учредникъ, писати, и уређивати овай листъ, кадъ бы се ко год (или какво друштво) нашао, да буде издаватељ, и да сву бригу, све трошкове и сваје добрата на себе прими, и да се я немамъ ни зашто друго осимъ за рукописъ старати. Да је се иако могло я бы овай листъ продужио, али видио самъ што даље излази све већи разходъ одъ прихода. И укланајући се сада може быти за највећу са новинарскогъ позоришта, ико дрочемъ се писана, я ћу радити на озбиљнијимъ предметима, продужи ћу издавати „Шумадинче“ у поединимъ свескама, где ћу мећати досадана и дала „путничка асама“ а тако исто и мироћио и радоваћу се ако читатељи се ду примали са онимъ чуствомъ, са којимъ пиши се. Осимъ тога, никаквога другога одушевљења до сада за мене нје било. Је нерадо сидазимъ са тога малога поглавјавности, али ипакъ једва чекамъ да се повучемъ утишију, и да у срећној заборавности, посветимъ јошт када годину читаню и ученю, у чему осећамъ искушење потребе. Ђерь изъ свега што је сада писао добра критика може видити: несталност у предузетима испостављању у мыслима, неслједственост у молитви најелижима рове речије безъ дјела, буйност и замршеношћа безъ же мљитога правца. Но одъ младе године нека нико стварачке зрелости нетражи. Я писамъ радије колико самъ могао, него само колико је сада узимао, самъ кадъ био расположенъ, делјујући све своје време и уживанје младости. — — —

Тешимъ се са онимъ што је по поклону чудра кама. „Ни томъ одъ мене нико се нје надао.“ Био самъ до сада тако срећанъ да све што је сада писао читатељи нису ладно примали; съ нјовимъ првије и сада задовољанъ, и благодарећи имъ у једној пропорцији се и за убудуће. Онима који су за овој другој години пластили у Београду повраћени су новци готоје свита исто тако и по окружјима осимъ неколико места који се по делиjanцу послати, одбивши за ове неколико срећево онолико колико засеца. Ако коме слушају се новце повраћени дошли, првијомъ експедитора за окружна места, или разноситеља за Београдъ, то мрзимъ да ли се одма јави или пише, како бы могао изнаћи гдје је погрешка; и да бы сасвимъ те несносне рачуне ће рокъ даје за 40. дана, ако који даје. Задовољи вљећи да се изволи привити, после тога рокъ прописали пренумеранта и сва дописивања би ће уничтежени осимъ ониј имена, која јошт дугую за прошлој години и којима ћу доћи по најдобру морати писати, и кога сада последњи путъ молимъ да ми новце што пре пошаљу, и то по пошти, и я прислајемъ да је платимъ пошту.

И сада праштајући се последњи путъ најискренје и најучитивје са свима читатељима, морамъ изповедити да да ми је текже било ово неколико последњих речи написати, него све што је сада за овој 7. месецу у Шумадинки написао. Ђерь съ овима пратимъ последњу Шумадинку, ћи жалост јесте, а може ли се прежалити може. Шумадинка престаје. Новци су враћени. Вересја нје скупљана. Бостанъ је обранъ. Бриге су скинуте. — Сада лакују вамъ поћи! Спавајте спокойно! Јербо они су срећнији који чврсто спавају, него они који су будни, али читавъ данъ

проводу дремаюћи и трљајући очи. Јоштъ еданпутъ лака
вамъ ноћ! и я полазимъ да спавамъ и гасимъ свећу и
се нњоме животъ Шумадинке, и бацамъ перо за врата.—
Ала селаметъ!

С Т Р А Н Е Н О В О С Т И.

— За време врућине у Паризу, трошило се свакій данъ 1. милюнъ фунти леда, и бло се сваки данъ 1. мил. фунтија сладоледа.

У свима нормалнимъ 276 школама, у Паризу, има
Света 50. хиљада ученика, међу коима 19.300 женски има.
годишњи трошакъ на те школе износи 1,370 000. фран.

Президентъ Наполеонъ дошавши у Штрасбургъ
Прешао є райну са својомъ свитомъ и дошао у чувено
купалиште денъ-баденъ, где є лепо буо дочеканъ. Нѣ-
гда свита министри, генерали, инжинири, списатељи и
проче скружил одма зелени асталь Рулета, на комъ се
играли и разали су ту лутрію са францускомъ лакоми-
сленосту Министеръ Сен-Арно губио є непрестано, без-
даш што сва весељ на лицу променуо; а Бино при сва-
кој промашнија улогу, мрштио се и лютіо. Са пра-
вом стогногъ ашишиномъ добиао є генераль Валднеръ,
а са наивећимъ несрећељивошћу губио є полковникъ Фле-
ри Гди кој је он и проиграло су преко 60 хил. фран.
Гдикој так добиши су. Стихотворацъ Мери проиграо є
сво што је и пао при себи (око 2000. фран.) безда се и
евантузит напријатно ипакъ буо є весео кадъ му є Бе-
нажет банкер и притежатель тога игралишта поклонио 500
франака — хамса ипакъ бавећи се по раинскимъ купа-
лиштима гименаже те игре, добио є преко сто хиља-

исегаване у Америку одъ године до године све
бѣте сивас турва три месеца ове године у самъ Невъ-
горъ населю се близу 200. хил. душа.

—Краљ грекій Otto приспѣо в преко Трієста у
Беч и Прѣдла путує само подь титуломъ графа одь Ати-
ненскаго съ свуда лепо примлѣнь и дочеканъ.

Пражки краль и царь Аустрійски Августа месеца
Святошес у купалишту Ишлу.

Сданъ Енглезъ Маркизъ Бленфордъ купіо в єдину
тапицьку біблію печатану 1460. год. и дао в за ню грд-
ну Суду ѿль 20 хил. фор. сребра. А пре неколико годи-
на купіо є одно друго изданіе біблію ѿ Валдорфера 1471
уベンеції печатано, како єдно єдино савршено одъ тогъ
изданія, и дао в преко 30. хил. фор. ср. а притомъ имао в
исту такву книгу одъ истогъ изданія и године, само в
ва краю фалило 5—6. листа.

— Енглезке новиче явљаю, да се пронашло у развалинама старе вароши Ниниве, неколико дудови греда кое јоштв нису изтрунуле, и кое морају старе быти пре-ко 2500. година.

— У парижкой инвалидской публи, живи еданъ солдатъ коме в 102. године, и кои в 4 године пре рођенъ одъ

Лудвика XVI, онъ є юштъ здравъ, и иде брзо као какавъ младић одъ 70. година.

— У Нев-хемширу неможе никако остати девойка неудана. Найсиротнія и найружнія како преће 29. година мора се удати, на слѣдуюћи начинъ. Мету је на лутрію, и сви неоженењни те вароци или села извлаче, и на кога та коцка падне, мора је узети, а други сви морају неку опредѣлену суму платити, да такавъ младожени може одма кућу закућити.

— Бечко попеч. просвѣштенія понудило въ чуvenогъ Г. Миклошића, да напише читанку за' словенскe нормал-не школе, на словенскомъ єзику, и онъ въ се тога послал вѣћь примјо, и почeo радити.

— На бечкомъ университете у прошлой години было
в 412. ученика изъ страны земала.

— Общество бечко троши годишнѣ на сиротиню 360 хил. фор. спр. преко тога накупи се јоште по црквама 11. хил. по кућама 20. хил.

— У Французской жандарма (пандура) има сада 25. хил. одъ кои 13.700. на коньма су. За време цара Наполеона, кадъ су Французи половину Европе држали нису имали толико пандура.

— Одъ 1. Януар. 1804. год. до Марта месеца 1848. у Аустрия (осимъ Мацарске) осуђено в свега на смрть 1304. особе, одъ кои само е 448. погубљено, а 856. помиловано в са тавницомъ. — Одъ 121. политични осуђеника само су 2. погубљена.

— За 6. месеци ове године, у Француској принели су извозни и увозни ђумруци 69. мил. франака, преко $14\frac{1}{4}$ милиона, више него у прошлой години.

— За овь прошли 6. месеци умрло є у Лондону 28.445 особа, међ' коима є 13.950 женскиња. А родило се 12 хиљада нешта што є умрло за исто време.

— По протоколу ћумрука, у години 1851. извежено је у Калифорнију (у Америци) преко 100 мил. фор. спр.

Оглашь.

Сви броеви што су после Петрова-дне изашли, могу се добити за 1. цвапчикъ. Тако дакле ко жели Шумадинку имати читаву, нека се яви да му се и овы неколико броева пошиљу. Ако е коме какавъ брой пропао, или загубио се, а радъ е да има све поднуно, нека ми плаћенимъ писмомъ яви, и колико годъ уз' буде, и коме годъ достигне послаћу бадава, све поједине броеве могао бы надокнадити, осимъ првы 6 броева.

„Шумадинче“ излази ће у Земуну у свескама, и во жели да му се свагда, како коя свеска изађе одма пошље, века се ране приви. Оно, ко за 10. комада новице пошаље, једанайста књига нјему бадава остае за све свеске. — Шумадиче чини се зато да је мало, што је одвећ танка артија, а то зато, да је лакше по пошти шилјати, безда ипшта плате они приме. Сеаки може лако видити, да Шумадинче само по спољашњости изгледа да је мало, а предмета много јестало, јер су слова врло сабјена и ситна.